

Sofia Henderup Larsson
Utbildningschef grundskola och grundsärskola
Sofia.Henderuplarsson@Trelleborg.se
0410-73 39 95

Redovisning av åtgärder bildningsnämnden avser vidta med anledning av resultatet i revisionens granskning av fritidshem

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trelleborgs kommun genomfört en granskning avseende kommunens fritidshem. Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma hur bildningsnämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att fritidshem erbjuds och utformas enligt skollagens och läroplanens krav och beslutade interna riktlinjer.

Vid granskningen bedömdes det att bildningsnämnden brister i sin styrning av fritidshemmen. Bildningsnämnden ska inkomma med svar med åtgärder kring hur den ska:

- tillse att en likvärdig fritidshemsverksamhet, särskilt vad lokaler och personalens legitimation och behörighet beträffar, kan erbjudas i kommunen (1 kap. 9 § SkoL),
- vidta nödvändiga åtgärder om det vid uppföljning eller på annat sätt framkommer brister i verksamheten. (4 kap. 7 § SkoL),
- försäkra sig om att resurser fördelas efter elevers olika förutsättningar och behov (2 kap. 8 b § SkoL).

Bildningsnämnden bör dessutom följa upp att rektor har förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet och verka för att utbildningen utvecklas.

Bildningsnämndens yttrande

Likvärdig fritidshemsverksamhet, särskilt vad lokaler och personalens legitimation och behörighet beträffar

Lokaler för skola är ett prioriterat område för bildningsnämnden. Hela organisationen ses över för att få pedagogiskt och ekonomiskt ändamålsenliga lokaler. En extern utredare har anlåtats för att få förslag på hur lokalerna kan organiseras framöver (se bilaga 1 "Rapport pedagogiskt ändamålsenlig skolorganisation Trelleborg 190321", och bilaga 2 "13 feb 2019 Info till nämnden"). Ytterligare en utredning är gjord för att se över den kapacitet som finns och som kommer att behövas framöver. Dessa två utredningar ger bildningsnämnden underlag för att organisera för ändamålsenliga lokaler framöver.

Eftersom utredningen visar att vi måste bygga fler och/eller större skolor, så håller bildningsförvaltningen på att utveckla ett lokalprogram för grundskolor som ska ligga till grund för alla framtida ny-och ombyggnader av grundskolor i kommunen. I detta lokalprogram kommer fritidshemmets lokaler att finnas med som prioriterade lokaler, tillsammans med andra, för att få verksamhetsanpassade lokaler för skolans alla delar. Fritidshemmets lokaler planeras in från start och lokalerna ska placeras och utrustas för att kunna undervisa i enlighet med läroplanen.

Personalens behörigheter skiljer sig mellan skolorna. Svårigheten att anställa behörig fritidspersonal har även nått Trelleborg. Varje skola ser över sin organisation, med stöd av förvaltningen, för att få legitimerad, behörig personal på varje avdelning enligt lagkrav.

För att öka kompetensen på befintlig personal, söker huvudmannen omställningsbidrag för att låta befintlig fritidshemspersonal att vidareutbilda sig. Huvudmannen för Trelleborgs fritidshem har haft möte med Malmö universitet för att påtala bristen av utbildad fritidshemspersonal och diskussioner kring att starta en arbetsintegrerad utbildning, där studenter har en anställning i kommunen samtidigt som de studerar, har påbörjats.

Vidta nödvändiga åtgärder om det vid uppföljning eller på annat sätt framkommer brister i verksamheten

Det finns tydliga skriftliga rutiner för att anmäla, utreda, åtgärda och följa upp brister vid inkomna klagomål. Information om hur man lämnar klagomål/synpunkter finns på kommunens hemsida. I första hand ska man vända sig till befintlig skolenhet, men om man inte är nöjd med svar från befintlig enhet så kan man vända sig till huvudmannen. Huvudmannen bekräftar att klagomålet inkommit och utreder det därefter. Svar, med ev. insatta åtgärder, skickas sedan till den som lämnat in klagomålet.

Rutinerna för det systematiska kvalitetsarbetet har setts över under läsåret 18/19. I de nya rutinerna har kvalitets- och utvecklingsarbetet inom fritidshemmet lyfts fram och bland annat fått egna rubriker i huvudmannens övergripande uppföljning i den kvalitetsrapport som ska lämnas in varje år. Genom att låta fritidshemmen få egna avsnitt och rubriker i huvudmannens uppföljning, finns det möjlighet att få syn på och sätta in nödvändiga åtgärder på de brister som framkommer.

Huvudmannen har utsett fyra fritidshemsutvecklare (ung. som förstelärare i fritidshem). Dessa leds av 4 rektorer och bildar tillsammans en utvecklingsgrupp för fritidshemmen. Utbildningschef för grundskola medverkar i de övergripande diskussionerna för att gemensamt bestämma vilka prioriterade utvecklingsområden som fritidshemsutvecklarna ska arbeta med under året. Gruppen utgår från det systematiska kvalitetsarbetet och fritidshemsutvecklarnas analys från sina verksamhetsbesök i kommunens alla fritidshem. Styrgruppen (rektorerna) utformar sedan ett tydligt uppdrag, med prioriterade fokusområden, för fritidshemsutvecklarna att arbeta med under kommande år. Fritidshemsutvecklarna leder i sin tur ett fritidshemsnätverk med fritidspedagoger från kommunens alla fritidshem.

Utvecklingsfokus på dessa nätverk utgår från fritidshemsutvecklarnas uppdrag. Fritidshemsutvecklarna håller även i gemensamma kompetensutvecklingsdagar under året och bokar vid behov in externa föreläsningar inom de fokusområden som har identifierats.

Försäkra sig om att resurser fördelas efter elevers olika förutsättningar och behov

Bildningsnämnden fördelar de ekonomiska resurserna med en SALSA- fördelning på 1,5%. Bildningsnämnden har vid uppföljningar märkt att denna fördelning är för liten då de socioekonomiska förutsättningarna skiljer sig åt mycket på de olika skolenheterna. Inför budget 2020 kommer SALSA-fördelningen att ses över. Bland annat kommer fördelningen att gå över till en fast summa istället för en procentsats då en procentsats gör att fördelningen mellan åren kan skilja mycket åt beroende på kommunens fördelade budget. Detta gör att rektorerna har svårt för att planera sina verksamheter.

Enligt skollagen (2010:800) har alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor en skyldighet att ge stöd åt de barn och elever som är i behov av särskilt stöd.

Resurser för det särskilda stödet ingår i grundbeloppet. Tilläggsbelopp för barn eller elever i behov av särskilt stöd utgår endast för extraordinära stödåtgärder som inte har koppling till den vanliga undervisningen, exempelvis tekniska hjälpmedel, assistentstöd, lokalanpassningar samt andra stödåtgärder riktade till barn och elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Kostnaderna ska ha en omedelbar koppling till ett enskilt barn eller en enskild elev och hänga samman med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin vistelsetid eller sin skolgång.

Det är barnets eller elevens behov såsom det framträder i den pedagogiska verksamheten, som ligger till grund för bedömningen av om tilläggsbelopp ska utgå och ersättningsbeloppets storlek. Barnets eller elevens behov ska vara dokumenterade och tydligt definierade. Vid bedömningen tas även hänsyn till barnets eller elevens vistelsetider i skola och fritidshem.

Bildningsnämnden bör dessutom följa upp att rektor har förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet och verka för att utbildningen utvecklas

Rektorerna för fritidshemmen går på de fritidshemskonferenser som skolverket håller i.

Rektorerna för fritidshemmen kommer att läsa *Leda fritidshemmet* för att sedan ha gemensamma diskussioner. Detta för att öka rektorernas kompetens att leda det pedagogiska arbetet i fritidshemmet.